

Література:

1. Колот А. Організаційно-економічний механізм регулювання доходів працюючих: шляхи вдосконалення// Україна: аспекти праці.-2003.-№ 2.
3. Доходи та витрати населення за 2005 рік та січень 2006 року// Державний комітет статистики України. - <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Осауленко О.Г. Витрати і ресурси України у 2005 році// Державний комітет статистики України. - <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Лібанова Е. Подолання бідності: погляд науковця// Україна: аспекти праці.-2003.-№ 7.

УДК 338.3

**ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ
ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА**

Ляшок Н. Ю.; Шейко Ю.П.
Красноармійський індустріальний інститут ДонНТУ

Одним з основних завдань виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Прибуток характеризує основну мету підприємницької діяльності виробничого підприємства, підсумовує головний економічний результат цієї діяльності. За рахунок прибутку здійснюються фінансування розвитку підприємства, вдосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Вся діяльність підприємства спрямована на те, щоб забезпечити зростання прибутку або, принаймні, стабілізацію його на певному рівні.

Основна мета управління прибутком підприємства – забезпечення його зростання, а також ефективний розподіл за напрямками економічного розвитку. Грамотне, ефективне управління формуванням прибутку передбачає побудову на підприємстві відповідних організаційно-методичних систем забезпечення цього управління, знання основних механізмів формування прибутку, використання сучасних методів його аналізу і планування.

Важливим елементом механізму управління прибутком виробничого підприємства є застосування моделі Дюпона, алгоритму, відповідно до якого коефіцієнт рентабельності активів підприємства являє собою результат множення коефіцієнта рентабельності продукції на кількість оборотів активів за період, що розглядається.

Управління формуванням операційного прибутку на основі системи „взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації та прибутку” (“Cost – Volume – Profit” Relationships, або “CVP”), яка дає змогу визначити як точку

беззбитковості виробничої діяльності підприємства, так і роль окремих факторів у формуванні його балансового прибутку від реалізації продукції.

Багатоаспектне значення прибутку посилюється з переходом економіки держави на основи ринкового господарства. Річ у тому, що акціонерне, орендне, приватне або іншої форми власності підприємство, одержавши фінансову самостійність і незалежність, має право вирішувати, на які цілі і в яких розмірах направляти прибуток, що залишився після сплати податків до бюджету і інших обов'язкових платежів і відрахувань. Із загального прибутку сплачується податок відповідно до умов, передбачених законодавством про оподаткування прибутку підприємства. Прибуток, що залишився після оподаткування (чистий прибуток), поступає в повне розпорядження підприємства і використовується в порядку, передбаченому його статутом і рішеннями його власників.

Важлива роль прибутку визначає необхідність правильного його обчислення. Від того, наскільки достовірно буде визначений плановий прибуток, залежатиме успішна фінансово-господарська діяльність підприємства.

Обчислення оптимального розміру прибутку стає найважливішим елементом планування підприємницької діяльності на сучасному етапі господарювання. Для прогнозування максимально можливого прибутку в планованому році доцільно, виходячи з досвіду західного підприємництва, зіставити виручку від реалізації продукції із загальною сумою витрат, що підрозділяються на змінні, постійні і змішані.

Показники фінансових результатів характеризують абсолютну ефективність господарської діяльності підприємства. Найважливішими серед яких є показники доходу і прибутку, який в умовах ринкової економіки складає основу економічного розвитку підприємства. Прибуток, як кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства є різницею між загальною сумою доходів і витратами на виробництво і реалізацію продукції з урахуванням збитків від різних господарських операцій. Кількісно він є різницею між виручкою (після сплати ПДВ і акцизного податку до бюджетних і не бюджетних фондів) і повною собівартістю реалізованої продукції. Таким чином, чим більше підприємство реалізує рентабельній продукції, тим більше одержить прибутку, тим краще його фінансовий стан. Обсяг реалізації і величина прибутку, рівень рентабельності залежать від виробничої, постачальницької, збутової і комерційної діяльності підприємства, інакше кажучи, ці показники характеризують всі сторони господарювання. Для аналізу фінансових результатів використовуються такі показники прибутку: виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, валовий дохід, балансовий прибуток, фінансові результати від позареалізаційних операцій, прибуток оподаткування, чистий прибуток, рентабельність.

Згідно з напрямками використання прибутку поділяється на дві частини: 1) прибуток, що спрямовується за межі підприємства, називається розподіленим прибутком (виплати власникам корпоративних прав, персоналу підприємства за результатами роботи, на соціальну підтримку); 2) прибуток, що залишається на підприємстві і використовується як фінансове джерело його розвитку (нерозподілений прибуток). Останній надходить до резервного та інвестиційного фондів. Резервний фонд є фінансовим компенсатором можливих відхилень від нормального обороту коштів, джерелом покриття в них додаткової потреби. Його формування є обов'язковим для господарських товариств, орендних підприємств, кооперативів.

Цю загальну схему розподілу прибутку потрібно конкретизувати на підприємствах з різними організаційно-правовими формами, що стосується перш за все акціонерних товариств. Як відомо, власники акцій одержують частину корпоративного прибутку у вигляді дивідендів. На акціонерному підприємстві дивіденди можна розглядати як платню за залучений від продажу акцій капітал.

Максимізація прибутку шляхом зміни частки змінних і постійних витрат відкривають можливість підприємцям планувати на перспективу розміри приросту прибутку залежно від господарських успіхів у виробництві конкурентоздатної продукції і завчасно вживати відповідні заходи по зміні в ту або іншу сторону величини змінних і постійних витрат. Орієнтовні розрахунки прибутку важливі не тільки для самих підприємств, що виробляють і реалізують продукцію (послуги), але і для акціонерів, інвесторів, постачальників, кредиторів, банків, що пов'язаних з діяльністю даного підприємства, беруть участь своїми засобами у формуванні його статутного капіталу. Тому планування оптимального розміру прибутку в сучасних економічних умовах є найважливішим чинником успішної підприємницької діяльності.

УДК 331.215.52

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ГІРНИЧИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.

Скрипка В.М. старший викладач
Красноармійський індустріальний інститут ДонНТУ

Керівнику будь-якої організації, незалежно від її розміру або ж місця на регіональному рівні, слід врахувати вплив зовнішнього середовища, оскільки організація як відкрита система залежить від зовнішнього світу. Оскільки від керівника залежить виживання організації, він повинен вміти виявити